

โคตมพุทธวงศ์ที่ ๒๕¹

บัดนี้ เราตถาคตเป็นพระสัมพุทธเจ้า นามว่าโคตมะ ผู้เจริญ
ในศากยสกุล ตั้งความเพียรแล้ว บรรลุพระโพธิญาณอันอุดม

ผู้อันทำมหาพรหมอาราธนาแล้ว ประกาศพระธรรมจักร
การบรรลุธรรมครั้งที่ ๑ ได้มีแก่สัตว์ ๑๘ โภกวิ

ต่อจากนั้น เมื่อเราแสดงธรรมในสมาคมแห่งมนุษย์และเทวดา
การบรรลุธรรมครั้งที่ ๒ นับไม่ได้ถึงจำนวนผู้บรรลุ

บัดนี้ ในที่นี้แล เราสั่งสอนราหุลบุตรของเรา การบรรลุ
ธรรมครั้งที่ ๓ นับไม่ได้ถึงจำนวนผู้บรรลุ

การประชุมสาวกผู้แสวงคุณยิ่งใหญ่ของเรา มีครั้งเดียว
เป็นการประชุมของภิกษุจำนวน ๑,๒๕๐ รูป

เราเป็นผู้ปราศจากมลทิน รุ่งเรืองอยู่ท่ามกลางสงฆ์ ได้ให้
ทุกอย่างที่สาวกปรารถนา เหมือนแก้วมณีซึ่งให้ทุกอย่างที่คน
ปรารถนา ฉะนั้น

เราประกาศสัจจะ ๔ เพื่ออนุเคราะห์สัตว์ทั้งหลายผู้หวังผล
ผู้แสวงหาธรรมเป็นเครื่องละความพอใจในภพ

การบรรลุธรรมได้มีแล้ว แก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย
ประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ องค์ การบรรลุธรรมครั้งละ ๑ ครั้งละ ๒ นับ
จำนวนไม่ได้เลย

ศาสนาของเรา ผู้เป็นศากยมุนี แผ่ไปกว้างขวาง คนเป็นอัน
มากรู้จักกัน มั่นคง เจริญแพร่หลาย งอกงามดีแล้ว บริสุทธิผ่องแผ้ว
ในโลกนี้

ภิกษุหลายร้อยรูป ล้วนเป็นผู้ไม่มีอาสวะ ปราศจากราคะ
มีจิตสงบ ตั้งมั่น ย่อมแวดล้อมเราทุกเมื่อ

ในกาลนี้ บัดนี้ ภิกษุเหล่าใด เป็นเสกขะ ยังไม่บรรลุพระ
อรหัตผล ละภพมนุษย์ไป ภิกษุเหล่านั้น ภูควินญฺชนติเตียน

¹ แปลและเรียบเรียงจาก ขุ.พ. (บาลี) ๓๓/๑-๒๔/๕๗๔-๖

นรชนทั้งหลายชมเชยอริยมรรคมีองค์ ๘ ยินดีในธรรมทุกเมื่อ
มีความรุ่งเรือง ท่องเที่ยวไปในสังสารวัฏ ก็จักตรัสรู้ได้

เรามีเมืองชื่ออภิพัสดุ์ พระเจ้าสุทโธทนะเป็นพระบิดา
พระมารดาผู้ให้กำเนิดเราชาวโลกเรียกว่ามาयाเทวี

เราครองเรือนอยู่ ๒๙ ปี มีปราสาทอันยอดเยี่ยม ๓ หลัง
ชื่อสุจันทะ โภกนุทะ และโกญจะ

มีสนมกำนัล ๔๐,๐๐๐ นาง ล้วนประดับประดาสวยงาม
มเหสีชื่อยโสธรา โอรสชื่อราหุล

เราเห็นนิมิต ๔ อย่างแล้ว ออกบวชด้วยยานคือม้า ทำความ
เพียร ได้ประพฤติทุกกรกิริยา ๖ ปี

เราเป็นพระชินโคตมสัมพุทธเจ้า เป็นสรณะของสัตว์ทั้งปวง
ได้ประกาศพระธรรมจักร ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ใกล้เคียง
พาราณสี

ภิกษุสองรูป ชื่อโกลิทะและอุปติสสะ เป็นอัครสาวกของเรา
ภิกษุชื่ออานนท์ เป็นอุปัฏฐากประจำสำนักของเรา ภิกษุณีชื่อเขมา
และอุบลวรรณา เป็นอัครสาวิกา

จิตตะและหัตถกะชาวเมืองอาพาวิ เป็นอุบาสกผู้เป็นอัคร
อุปัฏฐาก นันทมาตาและอุตตรา เป็นอุบาสิกาผู้เป็นอัครอุปัฏฐายิกา

เราบรรลุสัมโพธิญาณอันอุดม ที่โคนต้นอัสสัตถะ รัศมี ๑ วา
พุ่งขึ้นไปสูง ๑๖ ศอก มีแก่เราทุกเมื่อ

อายุของเรา บัดนี้น้อย คือ ๑๐๐ ปี เราดำรงชีพอยู่เพียงนั้น
ก็ช่วยหมู่ชนเป็นอันมากให้ข้ามพ้น

เราตั้งคบเพลิงคือธรรมไว้ สำหรับให้ชนที่เกิดมาภายหลังได้
ตรัสรู้ อีกไม่นานนัก แม้เราพร้อมด้วยสงฆ์สาวก ก็จะปรินิพพานใน
ที่นั่นแหละ เหมือนไฟดับไปเพราะสิ้นเชื้อ ฉะนั้น

คู่อักษรสาวกเป็นต้นเหล่านั้น ผู้มีเดชที่ไม่มีใครเทียบได้ ทั้งยศ
กำลังและฤทธิ์เหล่านี้ เราผู้มีร่างกายทรงไว้ซึ่งคุณ วิจิตรด้วย
ลักษณะอันประเสริฐ ๓๒ ประการ

เรามีฉัพพรรณรังสีส่องสว่างทั้ง ๑๐ ทิศ ดุจดวงอาทิตย์ ทุก
อย่างจะอันตรธานไปหมดสิ้น สังขารทั้งปวงเป็นสภาพว่างเปล่า
แน่แท้แล

จบโคตมพุทธวงศ์ที่ ๒๕
